

**DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT**

Statsråden

Vestfold fylkeskommune
Svend Foynsgt 9
3126 TØNSBERG

Deres ref
201205800

Vår ref
12/5305

Dato

03 OKT 2013

Godkjenning av regional planstrategi 2012-2016 for Vestfold

Plan- og bygningsloven (pbl) av 2008 forutsetter at fylkene utarbeider en regional planstrategi som vedtas av fylkestinget og godkjennes ved kongelig resolusjon. Myndigheten til å godkjenne regionale planstrategier er delegert til Miljøverndepartementet ved kongelig resolusjon 24. mai 2013.

Miljøverndepartementet har i oversending av 14. november 2012 mottatt Regional planstrategi 2012-2016 for Vestfold til sentral godkjenning. Planstrategien er utarbeidet etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven og vedtatt i fylkestinget 8. november 2012. Ved godkjenningen har departementet vurdert planstrategien på bakgrunn av plan- og bygningsloven, de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging, samt øvrig nasjonal politikk. Godkjenningen skjer i samråd med berørte departement.

Departementet har følgende hovedsynspunkter ved godkjenningen av den regionale planstrategien for Vestfold:

- Gjennom Nasjonal transportplan 2014-2023 prioriterer regjeringen å bygge ut sammenhengende dobbeltspor mellom Oslo og Tønsberg innen utgangen av 2024. Regjeringen legger i utgangspunktet til grunn at videre planlegging av Intercity-strekningen til Skien skal ta sikte på ferdigstilling i 2030. Fylkeskommunen forventes å legge til rette for lokal enighet om trase gjennom fylket i regional plan for Vestfoldbanen.

- Det er positivt at det inngås samarbeid i Oslofjordregionen om en interregional plan for intermodal godstransport. Det forutsettes at dette skjer i samsvar med regjeringens godsstrategi, og at det gjennomføres i samarbeid med de statlige transportetatene.
- Fylket har stort press på arealene i kystsonen, og det er derfor viktig å få vedtatt en oppdatert regional kystzoneplan. Departementet påpeker at det er viktig å se planen i sammenheng med friluftsliv, folkehelse, verdiskaping og næringsutvikling. Det vil også være viktig å se planen i sammenheng med den nyopprettete Færder nasjonalpark.

Den regionale planstrategien

Regional planmyndighet skal minst en gang i hver valgperiode utarbeide en regional planstrategi i samarbeid med de regionale aktørene som blir berørt av planarbeidet.

Planstrategien skal redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre regional planlegging. Planstrategien skal også avklare hvordan de prioriterte planoppgavene skal følges opp og opplegget for medvirkning fra regionale statsetater, kommuner og andre i planarbeidet, jf. pbl § 7-1.

Planstrategien sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn og vedtas av regional planmyndighet. Myndigheten til å godkjenne regionale planstrategier er delegert til Miljøverndepartementet ved kongelig resolusjon 24. mai 2013. I godkjenningen kan det foretas endringer som er påkrevd for å ivareta nasjonale interesser. Statlige og regionale organer og kommunene skal legge godkjent planstrategi til grunn for planarbeidet i regionen, jf. pbl § 7-2.

Grunnlaget for departementets godkjenning av planstrategien

Departementets godkjenning av regional planstrategi omfatter departementets vurdering av:

- De regionale utfordringene
- Hva som skal følges opp gjennom regionale planer
- Statlig medvirkning og oppfølgingsansvar

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt av regjeringen 24. juni 2011, er utgangspunkt for departementets godkjenning av regionale planstrategier. I godkjenningen drøftes oppfølgingen i planstrategien av hovedtemaene i de nasjonale forventningene og oppfølging av konkrete forventninger om utarbeidelse, revisjon eller vurdering av behov for regionale planer.

Medvirkning og oppfølging fra statlige etater avklares ved departementets godkjenning.

Ved godkjenningen kan departementet vedta de endringer i planstrategien som er påkrevd ut fra hensynet til nasjonale interesser, jf. pbl § 7-2. Dette skjer etter drøfting der politisk ledelse i Miljøverndepartementet og berørt departement møter fylkeskommunen for å drøfte behovet for endring.

Departementets merknader

a. Departementets vurdering av de regionale utfordringene

I samarbeid med kommunene og regionale statsetater i fylket ble det i løpet av 2011 samlet dokumentasjon om regionale utviklingstrekk og utfordringer. Dette har dannet grunnlag for planstrategien, som har blitt diskutert i den årlige Partnerskapskonferansen, der representanter for kommunene, regionale statsetater, samt arbeids- og næringsliv møtes.

Det er pekt ut fem regionale utfordringsområder: Kompetanse og utdanning, verdiskaping, folkehelse og livskvalitet, by- og tettstedsutvikling, samt klima og energi. Det settes i gang arbeid med, eller er nylig vedtatt, regionale planer knyttet til samtlige utfordringsområder.

Departementet registrerer at Vestfold står overfor sentrale folkehelseutfordringer. Forventet levealder i fylket for både kvinner og menn er noe lavere enn gjennomsnittet for landet. Vestfold har en betydelig større andel unge uføre og noe høyere frafall fra videregående skole. Fylket har også høyere andel av befolkningen med KOLS og kreftdødelighet, samt høyere andel registrerte med psykiske lidelser og selvmord enn i landet for øvrig. Sosiale og regionale forskjeller i helse er ikke vurdert i planstrategien.

Den regionale planstrategien inneholder en revisjon av overordnede mål og strategier som ble vedtatt i fylkesplanen for 2006-2009. Innenfor klima- og energispørsmål, samt regionstruktur har det oppstått nye utfordringer, og her er det blitt utformet nye mål. Målene gjelder perioden 2012-24.

Departementet mener at planstrategien løfter fram sentrale utfordringer for Vestfold, og at det er et godt grunnlag for det videre arbeidet med utviklingen i fylket. Imidlertid savner departementet synliggjøring og drøfting av fylkets folkehelseutfordringer i det videre planarbeidet i fylket, herunder geografiske og sosiale forskjeller, årsaker, konsekvenser og relevans for regional utvikling.

Departementet mener det er positivt at det er foretatt en revisjon av overordnede mål og strategier for Vestfold. Revisjonen bidrar til at overordnede mål og strategier er oppdaterte og relevante når det gjelder nye utfordringer i fylket.

b. Departementets vurdering av hva som skal følges opp gjennom regionale planer

Klima og energi

Som det framgår av nasjonal politikk, forventer regjeringen at fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til klimautfordringene, norsk energiomleggingspolitikk og klimatilpasning i planleggingen. De nasjonale forventningene forutsetter at klima- og energiplaner skal vurderes revidert minst hvert fjerde år, at det skal utarbeides regionale planer for samordnet areal og transport, og at det skal vurderes regionale planer for vindkraft og små vannkraftverk i regioner med potensial for det.

Det er vedtatt å utarbeide en regional plan for klima- og energispørsmål. Planen vil bygge på fylkets strategi for samhandling om klimatilpasning og reduksjon i klimagassutslipp fra 2010, og fylkeskommunen vil samordne denne planen med revisjon av kommunale klimaplaner.

Departementet støtter fylkets vedtak om å utarbeide en regional klima- og energiplan.

Departementet forventer at fylket legger til rette for økt produksjon av fornybar energi, herunder også bioenergi, uten at viktig naturmangfold eller store landskapsverdier går tapt.

By- og tettstedutvikling

Som det framgår av nasjonal politikk, forventer regjeringen at fylkeskommuner og kommuner har en aktiv planlegging der utvikling av kollektivknutepunkter, folkehelse, miljøvennlig transport og tiltak for å begrense biltrafikk ses i sammenheng med en arealbruk som bygger opp under kollektiv-, sykkel- og gangtransport. De nasjonale forventningene forutsetter at det utarbeides regionale planer som avklarer den overordnede senterstrukturen og gir retningslinjer for etablering av handel i tråd med rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre.

Fylket har vedtatt en kjøpesenterplan i 2009, og innvendinger til planen ble behandlet i Miljøverndepartementet. Planen gir overordnede føringer for senterstruktur, samt etablering av handel i tråd med rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre.

Departementet understreker behovet for at det i arbeidet med by- og tettstedsutvikling planlegges for tilstrekkelig boligbygging. Dette gjelder særlig ved utbygging i og ved kollektivknutepunkt ut fra miljøhensyn. Ny utbygging bør styres mot områder med færrest mulig arealkonflikter. Det bør legges til rette for friluftsliv ved å ta vare på og videreutvikle grønnstrukturen.

Samferdsel og infrastruktur

Som det framgår av nasjonal politikk, forventer regjeringen at fylkeskommuner og kommuner samordner areal- og transportpolitikken slik at behovet for transport reduseres og grunnlaget for klima- og miljøvennlige transportformer styrkes. De nasjonale forventningene forutsetter at statlig, regionale og kommunale planprosesser for samferdsel og areal- og transportplanlegging samordnes og at fylkeskommune og kommuner har en aktiv rolle i statlig transportplanlegging og utredning.

Statens samferdselspolitikk er fastsatt gjennom stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan, oppfølgende handlingsprogram og de årlige budsjettene.

Det er vedtatt å utarbeide en regional plan for Vestfoldbanen. Formålet med planen er å sikre raskest mulig realisering av dobbeltsporet jernbane gjennom fylket. Oppstart av planarbeidet er betinget av støtte til full utbygging av Intercity-triangelet i forslaget til Nasjonal transportplan 2014-2023, og Stortingets tilslutning til forslaget.

Det er også vedtatt å utarbeide en interregional plan for intermodal godstransport i Buskerud, Vestfold og Telemark. Formålet er å utvikle klima- og miljøvennlige gods-transportalternativer i og gjennom de tre fylkene. Vedtaket forutsetter at nabofylkene også går inn for planarbeidet.

Parallelt med planstrategien er det utarbeidet en regional plan for bærekraftig arealpolitikk, som ble vedtatt våren 2013. Planen omfatter blant annet kollektivtransport, arealstrategi for næringsliv og arbeidsplasser, samt arealstrategi for byer og tettsteder. Planen søker å samordne areal- og transportplanleggingen i fylket, og målet med planen er å redusere transportbehov og styrke klima- og miljøvennlige transportformer.

Gjennom Nasjonal transportplan 2014-2023 prioriterer regjeringen å bygge ut sammenhengende dobbeltspor mellom Oslo og Tønsberg innen utgangen av 2024. Regjeringen legger i utgangspunktet til grunn at videre planlegging av Intercity-strekningen til Skien skal ta sikte på ferdigstilling i 2030. Fylkeskommunen forventes å legge til rette for lokal enighet om trase gjennom fylket i regional plan for Vestfoldbanen.

Samferdselsdepartementet har gitt Jernbaneverket i oppdrag å utarbeide en utbyggingsstrategi for Intercity-utbyggingen. Strategien skal legges fram for Stortinget i forslaget til statsbudsjett for 2015.

Departementet forutsetter at fylket ser tilrettelegging for gange og sykkel i sammenheng med de andre transportformene og den samlede arealbruken. Departementet forutsetter også at den videre planleggingen bidrar til å hindre nedbygging av verdifulle landbruksarealer, naturmiljøer og sammenhengende grønnstruktur.

Det er positivt at det inngås samarbeid i Oslofjordregionen om en interregional plan for intermodal godstransport. Det forutsettes at dette skjer i samsvar med regjeringens

godsstrategi og at det gjennomføres i samarbeid med de statlige transportetatene. Samferdselsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet har gitt transportetatene i oppdrag å gjennomføre en bred godsanalyse der bl.a. terminalstruktur rundt Oslofjorden vil bli vurdert.

Verdiskaping og næringsutvikling

Som det framgår av nasjonal politikk, må verdiskaping som ivaretar en langsiktig og bærekraftig utvikling omfatte både økonomiske, miljømessige, kulturelle og sosiale dimensjoner. Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger til rette for utvikling av et balansert næringsliv som består av konkurranseutsatte bransjer og bransjer med lokale og nasjonale markeder og som også gir grunnlag for sysselsetting av personer med behov for spesiell tilrettelegging.

Det er vedtatt å starte opp arbeidet med en regional plan for verdiskaping og innovasjon, som vil ta utgangspunkt i strategi for næringsutvikling og strategi for forskning, utvikling og innovasjon. Fylkeskommunen har siden 2003 vært tilrettelegger for Verdiskaping Vestfold, som er et bredt, regionalt partnerskap der blant annet partene i næringslivet deltar.

Departementet er positivt til at fylket prioriterer å utarbeide en regional plan for verdiskaping og innovasjon i samarbeid med blant andre partene i næringslivet. I denne planen bør reiseliv gis oppmerksomhet sett i lys av det nasjonale restruktureringsprosjektet for reiselivsnæringen og reiselivets betydning i Vestfold.

Departementet mener at fylkeskommunen gjennom sin planlegging, for eksempel i regional plan for verdiskaping og innovasjon, bør synliggjøre mineralressurser i fylket, og at forvaltning av disse ressursene veies opp mot andre arealhensyn og samfunnsinteresser.

Natur, kulturmiljø og landskap

Som det framgår av nasjonal politikk, forventer regjeringen at fylkeskommuner og kommuner i sin planlegging bygger på oppdatert og tilgjengelig kunnskap, nødvendig kartlegging og vurdering av arealbruk, naturmangfold-, kulturminne-, kulturmiljø- og landskapsverdier. De nasjonale forventningene forutsetter at det skal utarbeides regionale vannforvaltningsplaner og regionale villreinplaner der det er aktuelt, samt at det skal vurderes behov for regionale kystsoneplaner og om nødvendig utarbeides slike.

Regional plan for bærekraftig arealpolitikk ble vedtatt våren 2013. Planen skal legge til rette for vekst i befolkning og næringsliv innenfor bærekraftige rammer. Den skal også forenkle den kommunale arealplanleggingen gjennom økt forutsigbarhet.

Det planlegges å legge fram en forvaltningsplan for vannregion Vest-Viken 2016-2021 i 2015.

Fylkestinget vedtok i 2011 å revidere fylkesdelplanen for kystsonen fra 2002. Utfordringer knyttet til arealbruk, virksomhet og ferdsel i strandsonen vil bli fulgt opp gjennom revisjonen.

Departementet registrerer at planarbeidet innenfor natur, kulturmiljø og landskap først og fremst gjelder bærekraftig arealpolitikk, vannforvaltning og kystzoneplanlegging. Det er viktig at planene prioritert i planstrategien ses i sammenheng med disse planene, og at fylkets ressurser i form av natur, kulturmiljø og landskap inngår som premisser.

Fylket har stort press på arealene i kystsonen, og det er derfor viktig å få vedtatt en oppdatert regional kystzoneplan. Departementet påpeker at det er viktig å se planen i sammenheng med friluftsliv, folkehelse, verdiskaping og næringsutvikling. Det vil også være viktig å se planen i sammenheng med den nyopprettete Færder nasjonalpark.

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Som det framgår av nasjonal politikk, er befolkningens helse blant samfunnets viktigste ressurser. Å ivareta innbyggernes helse er en viktig del av fylkeskommunenes og kommunenes ansvar. Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner gjennom planleggingen styrker faktorer som bidrar til å fremme folkehelsen og svekker forhold som kan ha negative helsevirkninger på befolkningen, samt bidrar til universell utforming av omgivelser og bygninger.

Regional plan for folkehelse i Vestfold 2011-2014, vedtatt i 2011, gir grunnlaget for arbeid med helsetilstanden i befolkningen. Planen er vedtatt forlenget fram til neste revisjon av regional planstrategi. Spørsmålet om revisjon av regional plan for folkehelse vil da tas opp.

I planstrategien framheves det at folkehelseperspektivet skal være gjennomgående for all regional planlegging i Vestfold, for å styrke arbeidet med å forebygge sykdom og motvirke sosiale helseforskjeller.

Departementet støtter at folkehelseperspektivet skal være gjennomgående i all regional planlegging i Vestfold. Departementet framhever at det ved revisjon av regional plan for folkehelse vil være viktig å se denne i sammenheng med natur-, kulturmiljø-, landskaps- og friluftslivsinteresser.

Kompetanse og utdanning

I den regionale planstrategien pekes det på behovet for bedre sammenheng i opplæringsløpet fra barnehage via grunnskole til videregående opplæring. Oppvekst og opplæring pekes ut som et utfordringsområde for den regionale planleggingen, og det er vedtatt å utarbeide en regional plan for et helhetlig opplæringsløp. Planen forutsettes vedtatt innen skolestart 2014.

Departementet støtter fylkets beslutning om å utarbeide en regional plan for et helhetlig opplæringsløp.

c. Departementets vurdering av statlig medvirkning og oppfølgingsansvar

Den regionale planstrategien presenterer i grove trekk organisering og medvirkning for de regionale planene som er vedtatt. Organisering og medvirkning vil konkretiseres gjennom planprogram for den enkelte plan.

Departementet ser positivt på at organisering og medvirkning i grove trekk er skissert i planstrategien. Den videre konkretiseringen av organisering og medvirkning forutsettes utdypet i planprogrammene for de aktuelle planene.

Departementet vil peke på betydningen av at fylkesmannen kommer tidlig inn ved oppstart av alle planprosesser for å vurdere hvilke statlige etater som må trekkes inn i det enkelte planarbeidet.

Avslutning

I godkjenningen av den regionale planstrategien er det ikke tatt stilling til økonomiske prioriteringer, nye føringer eller forventninger til oppgaveløsning i fylkeskommunene utover det som alt er pålagt i lov og forskrift. Det er i godkjenningen heller ikke tatt stilling til konkrete planspørsmål eller målkonflikter. Dette skal tas opp i arbeidet med de regionale planene. Godkjenning av den regionale planstrategien omfatter ikke konkret ressursbruk. Prioritering og tildeling av ressurser blir vurdert gjennom de årlige budsjettprosessene.

Departementet forventer at merknadene i dette brevet legges til grunn i den videre planleggingen. Vi ber fylkeskommunen gjøre innholdet kjent for dem som berøres av den regionale planstrategien.

Vedtak

I medhold av plan- og bygningsloven § 7-2, ved delegert myndighet gitt i kongelig resolusjon av 24. mai 2013, godkjenner Miljøverndepartementet regional planstrategi 2012-2016 for Vestfold, vedtatt av fylkestinget 8. november 2012, med de merknadene som er gitt i godkjenningsbrevet. Godkjenningen skjer i samråd med berørte departement.

Med hilsen

for Bård Vegar Solhjell

Kopi:
Fylkesmannen i Vestfold
Departementene